

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

25.04.2012 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Класа](#)

✓ България остава последна по разходи за труд в ЕС

http://www.klassa.bg/news/Read/article/202163_%D0%91%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F+%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%B0+%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%BB%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%B0+%D0%BF%D0%BE+%D1%80%D0%B0%D0%B7%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%B8+%D0%B7%D0%B0+%D1%82%D1%80%D1%83%D0%B4+%D0%B2+%D0%95%D0%A1

България остава последна сред страните - членки на ЕС, по-най-ниски разходи за труд. У нас през миналата година бизнесът е давал 3,5 евро на час, което е четири пъти по-малко от средното за 27-те – 23,1 евро и 27,6 евро в еврозоната. Това показва данни на Евростат, публикувани вчера. Трудовите разходи се формират от всички социални плащания плюс възнаграждението. Най-високи са били нивата през миналата година в Белгия – 39,3 евро, Швеция – 39,1 евро, Дания – 38,6 евро, Франция – 34,2 евро, Люксембург – 33,7 евро, и Холандия 31,1 евро. Освен у нас доста евтино излиза трудът и в Румъния – 3,5 евро, Литва – 5,5 евро, и Латвия – 5,9 евро. От 2008 г. насам разходите за труд в България са нараснали с едно евро – през 2008 г. един час е струвал на компаниите 2,5 евро, през 2009 г. - 2,9 евро, през 2010 г. - 3,1 евро, а през 2011 г. - 3,5 евро. За същия период средно в ЕС харчовете са поскъпнали с по-малко от 2 евро. Преди четири години за един час бизнесът е давал 21,6 евро, през 2009 г. - 22,1 евро, през 2010 г. - 22,5 евро, а миналата година – 23,1 евро. От европейската статистика обаче отчитат, че за страните извън еврозоната са взети предвид валутните разлики с местните парични единици.

Според някои експерти ръстът на разходите за труд у нас е само номинален и се дължи на съкращаването на работни места и най-вече на нискоквалифицираните служители за сметка на тези с висока квалификация и по-големи възнаграждения. Освен това бизнесът плаща обезщетения на уволнените служители и на практика излиза, че заплащането расте.

✓ Свързват и такситата към Националната агенция по приходите

http://www.klassa.bg/news/Read/article/202125_%D0%A1%D0%B2%D1%8A%D1%80%D0%B7%D0%B2%D0%B0%D1%82+%D0%B8+%D1%82%D0%B0%D0%BA%D1%81%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B0+%D0%BA%D1%8A%D0%BC++%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0+%D0%B0%D0%B3%D0%B5%D0%BD%D1%86%D0%B8%D1%8F+%D0%BF%D0%BE+%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B5

Обмисляме касовите апарати на такситата да бъдат свързани към Националната агенция по приходите, каза вчера Камен Кичев, зам.-министър на транспорта, на кръгла маса с представителите на таксиметровия бранш. Той допълни, че подобна процедура в момента се провежда за автобусите. От началото на годината са направени 1121 проверки на водачите, а през 2011 г. те са били 3211. Най-често срещаните нарушения са непопълнена пътна книжка, липса на контролен талон, разрешително, фишове, манипулиране на касови апарати и управление на автомобил, непреминал годишен технически преглед. По данни на транспортното ведомство в първите месеци на 2012 г. са съставени 58 акта на таксиметрови компании, а за миналата година техният брой е 87. Кичев коментира, че контролът на ДАИ и КАТ е засилен и ще продължи да е такъв.

Според зам.-министъра може да се върне патентният данък за такситата или да се въведе друга форма за контрол на фирмите, които искат да предлагат таксиметрови превози. Всяка година се регистрират нови компании, които в края на годината изчезват, и така в края на отчетния период държавата не получава нито лев, обясни още заместник-министърът. Той каза, че транспортното и финансовото ведомство ще разработят пакет от мерки за засилване на контрола по издаването на разрешителните, който ще бъде обсъден с бранша. Планира се и механизъм, по който фирмите да бъдат задължени да проверяват водачите на автомобилите, както и да получават информация за констатираните нередности при проверки на КАТ и ДАИ.

Според представителите на бранша проблеми в сектора създава възможността за преотстъпване на автомобилите на други шофьори. Браншът иска таксиметровите превози да се извадят от Закона за автомобилните превози и да преминат на контрол от общините и КАТ. Друг проблем според бранша е квалификацията на шофьорите, защото сега няма обучение за таксиметрови водачи. Представители на компаниите предложиха въвеждане на минимални цени на услугата освен вече наличните максимални. Така ще може да се защитят интересите и на пътниците, и на бизнеса. Подобна мярка ще ограничи нелоялната конкуренция и сивия сектор, твърдят те.

✓ Обречени на безработица

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/04/24/1814516_obrecheni_na_bezrabortica/

Европа е на прага на нова рецесия, която е все по-вероятно да се пренесе и в България. При такова развитие на икономиката пазарът на труда няма да се стабилизира и през 2012 г., а безработицата ще продължи да се увеличава. Това коментираха от Института за пазарна икономика (ИПИ), който във вторник представи своя поглед върху икономическата ситуация в страната. Затова според икономистите на неправителствената организация са нужни мерки за либерализиране на пазара на труда, което да доведе до повече работни места, вместо да се залага на субсидирана заетост.

Прогнозите на ИПИ са в тон с тези на повечето експерти и международни финансови институции, които през последните седмици представиха ревизирани в посока надолу очаквания за икономиката на България през тази година.

След Европа

"Рецесията в ЕС започна отново през четвъртото тримесечие на 2011 г., когато статистиката отбеляза спад от 0.3% както за ЕС, така и за еврозоната. Очакванията са тя да бъде потвърдена и от данните за първото тримесечие на тази година", казва Десислава Николова, главен икономист в ИПИ.

Според нея България също няма да бъде подмината от рецесията и е възможно дори да усетим спад на БВП през първото тримесечие на тази година. Въпросът е колко дълго ще продължи това свиване. Още повече че износът, който беше основният двигател на растежа през последната година, вече отбелязва спадове. А и над 60% от българския експорт е за страните от еврозоната. Други сектори, които да играят ролята на двигатели на икономиката, обаче засега няма. "Постоянният и стабилен ръст на депозитите на домакинствата през последните няколко години е знак, че в очите на хората кризата все още не е отминала", твърди Николова. А това дава директно отражение и върху вътрешното потребление.

Като следствие на новото забавяне на икономиката очакванията са пазарът на труда също да стагнира. В ЕС през последното тримесечие на 2011 г. има рязко увеличение на безработицата. "Най-вероятно това ще е началото на ново покачване на безработицата в Европа", допълва Десислава Николова. В първите месеци на 2012 г. този показател за България прескочи 12-те процента, като младежката безработица премина над 30% (виж графиките).

Нови трусове на пазара на труда са възможни, ако ЕС започне да губи работни места, предупреди преди седмици и икономистът от "Отворено общество" Георги Ангелов. Досегашните прогнози на повечето анализатори за тази година са безработицата в България да е 11-12%.

А работа няма

"Всеки месец като безработни се регистрират около 30-40 хил. души. Все по-малко хора обаче успяват да си намерят работа след това", твърди икономистът Петър Ганев от ИПИ. Според него на фона на обезпокоителните данни за развитието на икономиката и продължаващият вече четвърта година спад на заетостта и увеличаване на безработицата буди недоумение липсата на каквато и да било политика за създаване на нови работни места. До момента всички публични усилия се изчерпват с разходни мерки, било то за обучения и квалификация, субсидирана заетост или други подобни, и пренебрегват напълно структурните решения – промени в трудовите и осигурителните разпоредби.

"Те са доста закостенели. И по време на икономически подем запазват работни места, но по време на криза не помагат за създаването на нови, а по-скоро пречат на конкурентоспособността на икономиката", допълва Ганев. Регламенти, които според него са пречка пред заетостта, са минималните осигурителни прагове, минималната заплата и правилата за допълнителното възнаграждение, колективните трудови договори и насилственото им разпространение, административната тежест по отношение на условията на труд и др.

"Общо взето, осигурителните прагове си остават една от най-сериозните намеси върху трудовото възнаграждение. В кризата те бяха административно увеличени с над 20%", коментира Ганев. Институтът предлага минималните осигурителни прагове да бъдат върнати на нивата отпреди кризата, т.е. преди 2009 г., както и да се облекчат останалите регулации и тежести върху труда (виж карето).

Крайната цел на държавата според икономистите трябва да е по-малко пречки пред предприемачите, за да може те да създават нови работни места. Тя може да започне с изготвянето на изцяло нов Кодекс на труда, в който регулаторните тежести да са много по-малко.

✓ Димана Ранкова подаде оставка като зам.-председател на КФН

http://www.capital.bg/biznes/2012/04/24/1814127_dimana_rankova_podade_ostavka_kato_zam-predsedatel_na/

Димана Ранкова, заместник-председател на Комисията за финансов надзор (КФН), отговарящ за "Инвестиционната дейност", е подала оставка.

"Мотивите ми са лични, тъй като имам ново предложение", посочи Ранкова пред "Капитал", но не даде повече подробности. По-късно стана ясно, че тя ще стане съветник на президента Росен Плевнелиев по финансовите въпроси. Информацията бе потвърдена пред "Дневник" от прессекретариата на държавния глава.

Решението за предсрочното прекратяване на мандата на заместник-председателя на КФН е първа точка в проектопрограмата на заседанието на парламента в сряда на 25 април. Засега не е ясно дали управляващите имат номинация за поста.

По професия регулатор

Димана Ранкова е сред малкото експертни назначения в предимно политически определеното петчленно ръководство на комисията. Тя влиза в първия състав на КФН като ръководещ надзора над инвестиционната дейност при създаването на институцията през 2003 г. Кариерата ѝ в сектора обаче започва доста преди това с работата и за Комисията по ценните

книжа и фондовите борси от 1996 г., а след това и в предшественика на КФН - Държавната комисия по ценните книжа. Тя е зам.-председател на КФН до май 2009 г., когато тройната коалиция подмени състава на регулатора на целия небанков финансов пазар, след което се завърна в комисията с промените в Закона за КФН от юли 2010 г.

Веднага след повторното си встъпване в длъжност Ранкова предложи стратегия за развитието на капиталовия пазар. Тя обаче бързо бе окачествена от председателя на КФН Стоян Мавродиев като "философски разсъждения". Тогава за първи път проличаха различията в политиките, водени от различните членове на комисията, което също би могло да е и сред причините за настоящата оставка. Последваха различни сигнали от КФН и по други теми. Публичните изказвания на Ранкова са в подкрепа на активното управление на фонда и за борсовата приватизация, а това на Мавродиев е противоположно.

Самата комисия на няколко пъти игнорира изцяло капиталовия пазар, което най-силно си пролича по време на конференцията на КФН "Перспективи за развитие на небанковия финансов сектор", открита от премиера Бойко Борисов. На нея се дискутираха най-вече перспективите пред осигуряването и защитата на потребителите, а тези за капиталовия пазар бяха представени от външни експерти без присъствието на ресорния заместник председател.

Кой надзирава надзора

Извън разнопосочните сигнали работата на комисията е обект на критики и по обичайната ѝ дейност. През миналата седмица Агенцията за държавна финансова инспекция (АДФИ) от втори опит успя да влезе на проверка в КФН по сигнали за финансови злоупотреби и натиск над поднадзорни лица. Първият опит бе на 20 март, но тогава инспекторите на агенцията не бяха допуснати до помещенията на комисията. Мавродиев аргументира отказа с мотива, че проверката противоречи на закона, тъй като КФН е независим държавен орган и подлежи на контрол само от Народното събрание и Сметната палата. Същата обаче получава субсидия от държавния бюджет, заради което попада сред институциите, които АДФИ следва да проверява. КФН дори е подала жалба срещу заповедта на АДФИ за финансова инспекция до Софийския административен съд. Той обаче излиза с определение, че жалбата не може да се оспорва в съда, а искането за преустановяване на действията по нея са процесуално недопустими, съответно оставя жалбата без разглеждане.

Според източници на "Капитал Daily" проверката на АДФИ, която е към финансовото министерство, е продиктувана от сигналите срещу дейността на КФН. Те включват жалби от инвеститори и участници на пазара, чиято дейност е била под една или друга форма възпрепятствана от комисията, данни за конфликт на интереси на служители и сигнали за съмнителни назначения и неоправдани разходи за външни услуги и бонуси. От информацията, с която "Капитал Daily" разполага, става ясно, че жалбоподателите са притеснени от действията на надзорния екип на комисията и конкретно от директора му Валентин Гарвански, който ръководи надзорната политика в КФН. В жалбите им е записано, че "дейността и практиките на КФН са на ръба на закона" и подкопават свободното предоставяне на финансови услуги.

В съботния си брой от 21 април вестник "Труд" публикува и статия, поясняваща някои от конфликтите на интереси в комисията, включително и при съветници на Мавродиев. Допълнително се посочва, че дъщерята на одитор от Сметната палата е била назначена в КФН на работа малко преди приключването на проверка от институцията. В резултат Сметната палата е отстранила въпросния одитор.

Допълнително поднадзорни на КФН са притеснени от начина на работа на комисията. В края на март комисията отне лиценза на инвестиционния посредник "Стандарт инвестмънт", като решението се обжалва във Върховния административен съд. От посредника заявиха, че действията на регулатора са за нарушение на изисквания, на които компанията всъщност отговаря, и съответно отнемането на лиценза е неправомерно. "Стандарт" аргументира тази "незаконноустановена цел" с две пояснения - едното, свързано със "смущаващо искане", което е отказал да удовлетвори, а второто с потенциална "предубеденост" от страна на "директор на КФН

✓ Жълтото е новото сиво

http://www.capital.bg/biznes/kompanii/2012/04/24/1814547_jultoto_e_novoto_sivo/

Държавата ще търси начини за повече контрол над шофьорите на таксите и за увеличаване на данъчните постъпления от таксиметровите услуги. Това стана ясно по време на обсъждане на проблемите в бранша в Министерството на транспорта, информационните услуги и съобщенията.

Причината да се повдигне отново въпросът за регламентирането на таксиметровите превози са зачестилите инциденти спрямо клиентите на тази услуга. Зам.-министърът на транспорта Камен Кичев посочи, че идеите на министерството предвиждат водачи, които са били осъждани, в момента има дело срещу тях или нямат книжки, да не могат да практикуват тази професия. Кичев смята, че е възможно да се помисли и за по-висок образователен ценз на таксиметровите водачи.

При последните промени в регламентите се въведе пределна цена на таксиметровия превоз. Тя се определя от общините, а целта е да се намали броят на автомобилите, които возят на необосновано високи цени. Проблем обаче все така остава ниската събираемост на данъците от шофьорските услуги. Причината за това е, че повечето от големите фирми, които имат лиценз за превозвачи, не наемат шофьорите, а им предоставят възможността да возят от името на компанията, но за собствена сметка. Така плащането към бюджета е ангажимент на шофьорите, които се регистрират като фирми. Чести обаче са практиките фирмите да се регистрират на името на подставени лица или дружествата да се закриват преди периода за плащане на данъците, а впоследствие се откриват нови, обясниха представители на бранша. Така отново се стигна до идеята да се въведе отпадналият преди десетина години патентен данък за този тип услуги, така че общините да си гарантират някакви сигурни постъпления. По думите на Румен Крумов, председател на Националния съюз на превозвачите, с отпадането на патентния данък "се е легализирала перфектна манифактура за нови и нови фирми, върху които на практика няма контрол".

Кой има интерес от хаоса

Обсъждането се превърна в арена на спорове между различните представители на бранша и отговорните ведомства

като министерството, Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" и Народното събрание. Институциите дори бяха окачествени като организирана престъпна група, която защитава интересите на определен кръг големи играчи на пазара. Автор на това изказване беше Яне Янков от Националната федерация на таксиметровите шофьори и собственик на такситата "ОК Суперлуks".

Превозвачите се усъмниха в желанието на държавата да събира повече данъци от такситата, тъй като Министерството на финансите все още не е започнало работата си върху наредба и законови промени, които да позволят касовите апарати в автомобилите да се вържат с приходната агенция. Представители на таксиметровите фирми видяха и опит да се защитят интересите на лизинговите компании заради нежеланието на министерството да отпадне задължението автомобилът, който управляват, да не е на повече от 10 години.

Контрол на дребно

Не липсваха и предложения "Автомобилна администрация" да бъде елиминирана като контролен орган на таксиметровите превози и тази дейност да бъде поверена изцяло на общините и на органите на КАТ. "Ние по никакъв начин няма да абдикираме от контрола на пътя на таксиметровите услуги", отговори на предложението Камен Кичев. Таксиметрови превозвачи обаче отправиха критики към методите на контрол на агенцията към транспортното министерство. Обвиненията са, че тя обръща голямо внимание на дребните детайли по автомобила, като стикерите например, но не и на сериозните проблеми като това как да бъде изваден бизнеса на светло. "Има 99% сива икономика в бранша. Агенцията проверява всички документи за превоз, но има фалшиви фирми, които извършват от името на превозвача дейност и са на сиво, но няма как да ги хванете и няма как да ги установите, тъй като вие нямате такива правомощия", заяви председателят на независимия транспортен синдикат "Авто 94" Димчо Иванов. Превозвачите ще могат да изпратят предложенията си за нормативни промени в писмен вид, които впоследствие ще бъдат публикувани на сайта, преди да започне поредното пренаписване на изискванията към такситата.

✓ Само за една година ще заработят около 600 мегавата нови ВЕИ централи

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/04/24/1814117_samo_za_edna_godina_shte_zarabotiat_okolo_600_megavata/

Около 350 мегавата нови електроцентрали на възобновяеми източници (ВЕИ) са заработили в България от 1 юли миналата година досега. Очаква се до 1 юли 2012 г., когато в сила ще влязат нови, вероятно по-ниски цени за енергия от ВЕИ, тези проекти да станат общо 500-600 мегавата. Това съобщи министърът на икономиката и енергетиката Делян Добрев по време на форум "Зелена икономика", организиран от "Капитал".

На конференцията представители на правителството, бизнеса и международни институции обсъдиха възможностите за насърчаването на икономическия растеж и създаването на работни места чрез проекти за енергийна ефективност, инвестиции в чисти производства и екоиновации.

Ръст в екоенергетиката

В момента в страната са пуснати над 1000 мегавата зелени мощности, каза Добрев в отговор на въпрос на председателя на Българската фотоволтаична асоциация Никола Газдов. По думите на министъра инсталираните мощности са нараснали "с двуцифрени проценти". Добрев обясни още, че България е преизпълнила междинните цели за производство на екоенергия, поставени от ЕС, но не посочи конкретни данни. Усилията на правителството в момента са свързани с насърчаване на инвестиции в малки инсталации за ток от слънчева енергия, биомаса и водни централи. "Оттук нататък трябва да се концентрираме върху ВЕИ проекти, които са най-изгодни за държавата и обществото, и за малките и средните инвеститори", каза икономическият министър и допълни, че промените в закона за енергията от възобновяеми източници са направени с тази цел. ВЕИ инсталации по фасади и покриви с мощност до 30 киловата, и до 200 киловата в предприятията се изграждат по облекчен режим. Същата процедура важи и за хидроцентрали и такива на биомаса с капацитет до 1.5 мегавата. Идеята е да се насърчава децентрализираното производство на енергия, така че да се намалят загубите при преноса ѝ.

По думите на министъра това са и най-изгодните за енергийната система проекти – те се изграждат на мястото, където енергията се произвежда и консумира. "Въведохме допълнително ограничение в закона за ВЕИ, с което забранихме, буквално казано, по преференциалните условия да се случват проекти извън населените места", каза още Добрев.

Зелени идеи, зелени практики

На форума представители на различни браншове споделиха опита си във внедряването на технологии за намаляване на отпечатъка върху околната среда. Собственикът на "Свилоса" Красимир Дачев предложи общините да му продават сухия остатък от пречиствателни станции за отпадни води, защото целулозното дружество разполага със система за изгарянето му. По този начин местните власти ще могат да се освобождават от отпадъка, който сега се трупва край населените места, а компанията ще произвежда енергия за собствени нужди. Дачев посочи, че в прехода към зелена икономика е важна културата на бизнеса и гражданите. "От следващия месец всички шефове в "Свилоса" слизат от служебните автомобили и ще се придвижват с велосипеди", заяви собственикът на дружеството.

Промените в градската среда бяха сред другите акценти на конференцията. Мартин Заимов, който в момента е изпълнителен директор на Регионалния фонд за градско развитие, представи възможностите за получаване на евтини кредити за екопроекти в шестте най-големи български града без София - Варна, Бургас, Русе, Плевен, Пловдив и Стара Загора. Целта на фонда, който е собственост на Societe General Експресбанк, "Елана" и Balkan Advisors, е да подпомага развитието на градската инфраструктура и зелените транспортни решения по европейската инициатива JESSICA.

От изпълнителната агенция по околна среда, която администрира националния регистър за квоти за емитиране на парникови газове, обявиха, че в България действат 17 проекта по механизма "Съвместно изпълнение" на Протокола от Киото. Става дума за инвестиции на развити държави като Япония и Холандия в български предприятия, в които се подобрява икономията на енергия и се внедряват зелени източници. Спестените емисии, наречени Киото кредити, се

вършат в развитите държави, за да могат те да изпълнят ангажиментите си по международното споразумение. 17-те проекта са спестили от изпускане в атмосферата близо 4.5 млн. тона емисии.

✓ Жан-Марк Петершмит: България устоява сравнително добре на кризата

http://www.capital.bg/biznes/kompanii/2012/04/24/1814560_jan-mark_petershmit_bulgariai_ustoiava_srvnitelno/

Жан-Марк Петершмит е управляващ директор на Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) за Централна и Югоизточна Европа. С него разговаряме за стартиращата на 25 април съвместна програма между банката и министерството на икономиката за финансиране на проекти за енергийна ефективност на малки и средни предприятия. В рамките на програмата ЕБВР ще отпусне кредитни линии на обща стойност 150 млн. евро на банки в България, а още 150 млн. евро ще бъдат предоставени от средствата по оперативна програма "Конкурентоспособност".

Разкажете ни малко повече за стартиращата процедура за енергийна ефективност?

Нека ви дам малко контекст за мотивите ни да участваме с програмата. На първо място, енергийната интензивност на българската икономика е много висока – около 5 пъти над средното за ЕС, т.е. това е една от областите, в които българските компании могат да станат по-конкурентни. Смятам, че в настоящите условия на продължаваща криза в Европа е важно да се обърне внимание на енергийните ползи, които могат да се получат от подобна програма. Разбира се, тя е добра и за околната среда, доколкото ще направи българската икономика по-нисковъглеродна. Второ, това е отличен начин да се използват възможностите, предоставяни от структурните фондове на ЕС. Тази програма ще е първата, при която ЕБВР ще комбинира собствените си средства с източници на съфинансиране под формата на безвъзмездна помощ от ЕС. Всяка от страните предоставя 150 млн. евро, така че малките и средните предприятия, които обикновено по-трудно привличат подобно финансиране, ще имат възможност да предприемат инвестиции, които намаляват употребата на енергия. Третото нещо е фактът, че енергийната ефективност е един от приоритетите в стратегията за дейността на ЕБВР в България.

Ясни ли са вече конкретните параметри, при които ще се отпускат заемите?

Те ще бъдат структурирани от самите търговски банки, които ще ги предоставят. Това, което ЕБВР прави, е да осигури методологията, координирането на грантовия и кредитния компонент, както и да осигури дългосрочното финансиране, така че банките да разполагат с необходимите ресурси. Самите банки обаче ще определят какви да са конкретните условия – срок за погасяване, цена и т.н. Но ако погледнете общата цена на кредита и инвестиционния грант, който ще бъде предлаган, говорим за изключително атрактивна програма.

За колко дългосрочно финансиране става въпрос?

Говорим за петгодишни кредитни линии, които предоставяме на банките. Опитът ни показва, че обикновено пет години или дори по-малко са достатъчни за изплащането на инвестиция в енергийна ефективност.

Ако погледнем по-общо, какви са впечатленията ви за икономиката на България и очакванията за ръста през 2012 г.?

Според нас България устоява сравнително добре на кризата за момента – по последни данни на Министерството на финансите ръстът на БВП за 2011 г. е 1.7%. Но ако погледнем напред, мисля, че рисковете са за забавяне на растежа. Настоящите ни прогнози за 2012 г. са за ръст на БВП с 1.2% за България и 1.1% за региона на Югоизточна Европа. Но трябва да отбележа, че не е невъзможно в предстоящата ни прогноза, която ще представим през май, да занижим допълнително очакванията си. Освен това забелязах преди няколко дни в пресата, че МВФ също ревизира прогнозата си за България до 0.8%. Така че определено е налице натиск в посока надолу, който е свързан с нестабилността в заобикалящата среда. Положителното е, че България е последователна по отношение на фискалната си дисциплина и икономиката продължава да оперира в условия на валутен борд, който, макар и да налага известни ограничения, продължава да се радва на доверие.

Кои са основните предизвикателства, с които България трябва да се справи, за да постигне потенциала си за растеж?

Структурни реформи е много широко понятие, но това, което имаме предвид, е най-вече подобряването на бизнес средата. Става въпрос за неща като улесняването на наемането и обучението на млади хора, улесняването на процедурите по обявяване в несъстоятелност на компании, отваряне на достъпа до пазара в енергийния сектор, позволяване на общините да имат по-добър контрол върху собствените си финанси. Това са области, които биха оказали влияние върху възможностите за действие на инвеститорите, както и върху нашите собствени възможности да финансираме добри проекти. Бих споменал и още една сфера, която според мен определено е приоритет – става въпрос за изграждането на административен капацитет за реалното оползотворяване на големите възможности, които предоставят структурните фондове и които в голямата си част към момента не се използват.

Какви са другите планове за дейността на ЕБВР в България?

Освен енергийната ефективност приоритет за нас е и енергийната сигурност – т.е. това, което можем да направим, за да подпомогнем разработването на нови възобновяеми източници на енергия или за по-добра газова или петролна свързаност на България с останалата част от региона. Друга сфера, върху която се фокусираме, е бизнес секторът – говоря както за местни, така и за чуждестранни компании, били те големи или малки. Става въпрос например за подпомагане на фирмите да реструктурират балансите си. Необходимостта от това е донякъде и наследство от кризата – има компании със значителна задлъжнялост, които преди кризата са били финансирани от местните търговски банки, но в момента им е по-трудно да привличат средства и са обременени с краткосрочен дълг или от недостатъчен капитал, което спъва способността им за по-нататъшни инвестиции.

Как се вписва в това подкрепата за банковия сектор, която също е част от стратегията на ЕБВР за България?

Банките са един от каналите, които използваме, за да подпомагаме предприятията – такъв е например случаят с рамката за енергийна ефективност, която подписваме днес. Освен това обаче говорим и за кредитни линии, които отпусваме на банките за финансиране на малкия бизнес, или пък за финансиране, което предоставяме на лизингови компании. От

друга страна, сме на разположение да подпомогнем банковия сектор в случай на необходимост от допълнителна подкрепа за укрепването на стабилността. Както знаете, в началото на кризата, през 2009-2010 г., ЕБВР направи много в тази посока в региона. Днес вече виждаме, че банките започват да се справят с потребностите си малко по-самостоятелно – предприемат различни мерки за рекапитализиране, било то на местно ниво или на ниво своите банки майки. Към момента смятаме, че ситуацията в банковия сектор в България е стабилна.

В началото на кризата ЕБВР се включи в т.нар. Виенска инициатива, чиято цел беше да гарантира, че банките в ЦИЕ няма да бъдат "изоставени" от западноевропейските си майки...

Не съм толкова притеснен от евентуално "изоставяне", колкото за координацията между регулаторите в страните от Западна Европа и ЦИЕ. Всъщност всички западни банки майки подкрепиха дъщерните си дружества в ЦИЕ. Естествено някои от тях трябваше да преосмислят присъствието си в региона, така че някои от институциите бяха обявени за продажба. В това обаче няма проблем, стига подкрепата за тях да продължи до момента, в който собственикът им се смени. Реално погледнато, целта на стартиралата в началото на 2012 г. "Виена 2.0" е да подобри сътрудничеството между регулаторите в страните, в които са банките майки, и тези в страните, в които са дъщерните им дружества. Идеята е да се гарантира, че от всички страни има диалог, така че интересите на дъщерните банки в региона да са защитени. Тоест да се гарантира, че изтеглянето на бизнес от страна на западните банки от региона (т.нар. deleverage) да е колкото се може по-малко, а там, където е неизбежно, да се прави по внимателно координиран начин без резки промени.

Има ли нужда от такова изтегляне?

Преди кризата наблюдавахме период на много бързо разрастване на банковия сектор и на, бих казал, относително лесни кредити. Смятам, че е нормално да видим някакво коригиране в това отношение, тъй като този бърз ръст не беше устойчив, а и кредитните политики бяха малко хлабави. Така че би било нормално това да се преосмисли и някои от тези практики да не се повтарят. Всички трябва да си научим урока, т.е. вероятно банките ще станат по-консервативни, а някои от тях ще свият бизнеса си в опит да "прегълтнат" активите, които придобиха в миналото.

Основните притеснения за свиването на бизнеса са покрай отписването на гръцкия дълг, но все пак там вече има известна яснота. Какво мислите обаче за другите страни от периферията на еврозоната?

Очевидно случващото се в Гърция оказва влияние върху останалата част от континента, но като цяло Югоизточна Европа успя да се справи сравнително добре. Гръцката ситуация е процес в развитие – действително бяха взети известни решения и споразумения, но ще отнеме време за прилагането им. Подобни рискове има навсякъде другаде в Европа. Усещането ми е, че ситуацията ще продължи да бъде управлявана по отговорен начин от всички партньори в Европа. Продължаваме да наблюдаваме фундаментален ангажимент към еврото и европейския проект, така че страните, които имат висок потенциал за растеж, са в състояние да изпълнят тези очаквания. И това се отнася за всички страни в региона. Разбира се, има причина за притеснения заради случващото се навън, но смятам, че България трябва да продължи да се фокусира върху това как да направи собствената си икономика по-привлекателна. Това е особено важно именно във времена на криза. Така че мога да се върна към посланието ни – за структурни реформи, за поощряване на конкурентоспособността на българските фирми и за привличане на чуждестранни инвестиции.

[Вестник Стандарт](#)

✓ Бонуси от държавата срещу работни места

Без субсидии няма как да привлечем инвеститори, казва Борислав Стефанов

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2012-04-25&article=407903>

- Г-н Стефанов, наскоро стана ясно, че Агенцията за насърчаване на малки и средни предприятия ще бъде обединена с Българска агенция за инвестициите (БАИ). С каква цел се прави това?

- Няма модел, който да казва дали промотирането на експорта, или привличането на инвестиции трябва да се извършва от една или от различни институции. Например в Чехия, която е добър пример за работата на институциите, тези дейности са обединени. Корейската агенция е много силна и обединява тези дейности. В малка държава като нашата инвеститорите идват предимно заради възможността да изнасят от България. Така има логика двете агенции да са централизирани в една институция. От друга страна, има много държави, където тези дейности се управляват отделно. Защото тези, които се мъчат да привлечат инвеститорите, си служат с маркетинг, консултантски услуги. При експорта е малко по-различно, защото там трябва да се познаят условията навън. Няма гаранция дали ще бъде по-добре, ако агенциите се обединят в една институция.

- В този ред на мисли притеснявате ли се за мястото си на изпълнителен директор на Българска агенция за инвестиции?

- Не мисля, че има някакви основания да се притеснявам. Може би нямам опита за работа с експортната дейност. Но що се отнася за инвестициите, смятам, че имам знания и опит. Едно такова обединение, което ще доведе до нови отговорности, предполага, че човек трябва да има опит и с двете неща. Засега тази работа с привличането на инвестиции е доста интересна за мен. Опитвам се да върша неща, защото са ми интересни, а не поради друга причина. Поради това не се и притеснявам - ако се намери някой по-добър, нямам нищо против да си тръгна. Но да ви кажа честно, досега въобще не съм се и замислял по този въпрос.

- Как работите с новия икономически министър Делян Добрев? Какви са разликите между него и Трайчо Трайков?

- Работим много добре. Делян е министър отскоро и за това време имахме много възможности да работим заедно. Имаше няколко срещи между него и чужди фирми, които се опитваме да привлечем. Успяхме междуременно да завършим един сертифициран инвестиционен проект - "Девня Цимент", където премиерът Бойко Борисов връчи лично сертификата. За разлика с Трайчо Трайков не мисля, че мога да говоря на такъв ранен етап. Работехме много добре и с него. Но все пак аз не се занимавам с политика, а да привличам фирми, които да развият дейност в България.

- Разкажете за големите инвеститори, които са на прага на България?

- Има 3-4 проекта, които са в различна форма на готовност. Най-близко до решение е една фирма, за която за мое съжаление излезе доста информация в медиите. Трябва да се има предвид, че колкото по-голям е един инвеститор, толкова повече спазва дискретност относно инвестиционните си планове. Отварянето на офис в България например често означава, че инвеститорът затваря офис в друга държава. Сега времената са такива, че в повечето случаи фирмите не се местят от една държава в друга, за да навлязат на нови пазари, а по-скоро, защото са имали офис в Западна Европа или САЩ, чиято поддръжка е струвала прекалено много. В един момент решават, че могат да направят същото нещо на място като България, където качеството ще е подобно, но парите ще са доста по-ниски. От тази гледна точка фирмите не обичат да се шуми около това какво правят, докато не завършат формално всички дейности. Но така или иначе единият от проектите, по които работим, е за фирма, която ще отвори над 1000 работни места. Проектът е доста голям и те бързат да започнат дейността си, затова не търсят нещо "на зелено", а искат да си намерят място, където с относително малко промени да започнат работа до края на годината. За тази фирма в момента се състезаваме с най-големия ни конкурент - Сърбия. Добрата новина е, че инвеститорът харесва повече това, което видя в България, отколкото това, което му предложи Сърбия. Минус е, че субсидиите, предлагани от Сърбия, са доста по-големи. Там например има фиксирана сума, която се дава за всяко разкрито работно място и варира между 2 и 10 хил. евро според индустрията, за която става дума, както и за местонахождението в Сърбия. Можете да си представите как за един проект, обещаващ 1000 работни места, това може да означава субсидия до 10 млн. евро! Разликата със субсидиите, които можем да предложим тук, е доста голяма. Но въпреки това аз съм оптимист, че този проект има доста голям шанс да се реализира у нас. Ще разберем относително скоро. Друг проект, по който работим, е на една американска фирма, производител на фина механика и оптика. В момента ние сме едната от трите държави, които разглеждат в региона. Румъния и Словакия са другите две. Тук проектът е по-малък, около 50-100 работни места за производствена дейност. Работим и по проект за дейтацентър - центрове с много сървъри, които обслужват информационни нужди на дадени фирми. Има няколко фирми, които се интересуват от развиването на подобна дейност в България, но това е на относително ранен етап. Имаме работа и с една немска фирма, която се занимава с хидравлика. Но те все още оглеждат няколко държави, затова предпочитам да не коментирам повече. Разговаряме и с фирма от Китай, занимаваща се с производство на автомобилни компоненти. Иначе сега в средата на май една много голяма IT фирма ще открие официално офиса си у нас.

- Какъв е необходимият минимум от промени в Закона за насърчаване на инвестициите (ЗНИ), за да стане България конкурентна дестинация спрямо страните от Централна и Източна Европа?

- Има две основни насоки: първата са субсидиите, втората включва административната подкрепа за инвеститорите. По въпроса за субсидиите има две мнения. Първото, което подкрепям и аз, е, че без подходящи субсидии няма как да привлечем инвеститори. Второто мнение е, че субсидиите изкривяват конкуренцията и ще бъде по-добре тези пари да се дават за пенсии и училища, а не на фирми, които и без това имат много пари. Принципно в един идеален свят второто мнение би било изцяло правилно. Проблемът е, че прекалено често виждам как идват фирми в България и казват: "При вас ни харесва, но в други страни ни предлагат пари за разкрити работни места или ни смъкват данъци". Най-спешните промени в закона трябва да са в насока към връзването на субсидиите за потенциални инвеститори с разкритите работни места. В момента това, което се дава от ЗНИ, е само земя и инфраструктура. Вариантът, който използват и в Сърбия, е да се определи размерът на субсидията за различните видове работни позиции. Аз си мисля, че ще бъде хем по-лесно за изпълнение, хем по-елегантно като метод просто да се възстановява даден процент от направените разходи за труда. Така за създаването на работни места, засягащи високоплатените професии, като специалисти и т.н., ще има и по-високи държавни субсидии за инвеститорите. Идеята ми, а и не само моята, е да се възстановяват част от разходите, свързани с осигуровките на работниците. Засега обаче не мога да кажа конкретно каква част от разходите ще се възстановява, тъй като все още не сме стигнали до този етап. Редица фирми са на мнение, че въпреки добрата работа, която вършат с Агенцията за инвестиции, съществува проблем, че от нея практически нищо не зависи. Нито можем да издаваме визи, нито разрешителни. Разбира се, че не искаме да изземваме подобни функции, но ще е хубаво да се помисли как всички тези процеси да се случват по-бързо, когато засягат потенциален инвеститор. Така или иначе имаме срок до средата на годината да предложим поправки в закона, където ще посочим тези насоки, в които има нужда от промяна.

- Наскоро софтуерните компании в България изразиха недоволство от това, че БАИ не ги признава за инвеститори, тъй като критериите обхващат само инвестиции в активи, но не и тези, направени в посока кариерното развитие на служителите...

- Те всъщност са прави. Сегашният закон признава само инвестициите в дълготрайни материални активи - земи, сгради, машини и т. н. Инвестициите в заплати и хора, които в сектора на услугите обхващат над 60% от разходите на фирмите, не се признават за инвестиции. Това също е едно от нещата, които искам да променя в закона. Ако някой плаща милиони годишно под формата на заплати, да бъде равносвален спрямо този, който просто си купуват скъпи машини.

[Вестник Сега](#)

✓ Новата рецесия е вече в България

<http://www.segabg.com/article.php?id=598229>

Новата криза, която в края на 2011 г. удари страните от Евросъюза, на практика вече е в България, показва анализът на Института за пазарна икономика. Според главния икономист на института Десислава Николова това ще се потвърди от данните за икономиката за първото тримесечие на 2012 г., които ще излязат в края на април. Вече има индикации, че те

ще са отрицателни. 10 държави от ЕС вече са във фактическа рецесия след отрицателен ръст през третото и четвъртото тримесечие на 2011 г. - Белгия, Чехия, Гърция, Дания, Ирландия, Италия, Кипър, Холандия, Португалия, Словения. Индикация за предстоящото затъване на българската икономика е спадът на износа за два поредни месеца (януари и февруари). "През 2011 г. износът беше моторът на възстановяването на икономиката ни. Няколко месеца имаше ръст от 40-50-60%. Но няма как, при положение че икономиката на Западна Европа се свива, ние да изнасяме със същите темпове. Експортът в най-добрия случай ще остане на миналогодишните нива", смята Николова. С намаляването на износа се отчита спад и на преработващата промишленост. От ноември м.г. данните за нея са отрицателни.

"Предизборното харчене за инфраструктурни проекти и ниската база от последните три години може да доведе до някакъв положителен растеж в строителството. Но той ще е твърде слаб, за да компенсира свиването на износа и оттам на експортно ориентирани производства, тъй като делът му е само 6% от икономиката ни на фона на 26% за индустрията", коментира Николова. Дори туризмът за първи път от година и половина отчете спад с около 3% на годишна база през февруари.

Заради ръста на безработицата и ниските доходи няма как и вътрешното потребление да се превърне в двигател на икономиката, става ясно от анализа на ИПИ. Търговията на дребно отчита постоянен спад от февруари 2009 г. с изключение на март - май 2011 г., когато е имало минимален ръст.

Няколко изследвания вече показаха, че българите пестят и от храна и вече харчат от спестяванията си. Освен това у нас са и с най-ниските възнаграждения в ЕС. Вчера европейската статистика отчете данните за почасовите разходи за труд през 2011 г., според които България си остава страната с най-ниски плащания. През 2011 г. у нас трудът е излизал 3.5 евро на час средно, в Румъния - 4.2 евро, в Литва - 5.5 евро и Латвия - 5.9 евро. Най-високо е оценен трудът в Белгия - 39.3 евро на час. Следват Швеция (39.1 евро) и Дания (38.6 евро).

Новите негативни тенденции в икономиката естествено се отразяват на пазара на труда и безработицата удари 12%, а младежката мина 30 %, отчитат от ИПИ. Ръстът ѝ излиза от рамките на сезонността, т.е. работата си губят не само временно наети, твърдят икономистите. И това вероятно е само началото на нова драма на пазара на труда в цяла Европа. В същото време държавата продължава да прилага по-скоро разходна политика, насочена към финансиране на обучения, квалификация и субсидирана заетост, вместо да вземе структурни решения за промени в трудовите и осигурителните разпоредби и в административната тежест за бизнеса. Така се пазят съществуващите работни места, вместо да се стимулира бизнесът да разкрива нови.

ИДЕИ

От ИПИ предлагат максимално да се премахнат административните недомислици като например въведения график за отпуските, който не работи, но понеже е задължителен, създава предпоставки за глоби на работодателите и корупция. Да се обособят предприятия с нисък риск, при които всички бумашини, свързани с безопасността на труда, да бъдат сведени до минимум. Да отпадне минималната работна заплата, да не се вдигат административно осигурителните прагове и да не се разпростират колективните трудови договори върху цели браншове, са други предложения на икономистите от ИПИ за подкрепа на бизнес средата. "Данните от НОИ в 12 сектора с над 1 млн. заети показват, че през 2008 г., когато имаше ръст на икономиката, 18% са осигурявани на минимални прагове. През 2011 г. вече така се осигурява всеки четвърти", казва Петър Ганев, старши икономист в ИПИ. Това ще рече, че когато имат възможности, хората се осигуряват на по-високи доходи. Според него те биха избрали да работят за по-малко пари, вместо да стоят безработни, защото работодателят не може да плати минималната заплата.

ДЕФИНИЦИЯ

За да се говори за рецесия в една страна, трябва да има две последователни отрицателни тримесечия. За последното тримесечие на 2011 г., когато европейската икономика за първи път след кризата от края на 2008 г. излезе отново на минус 0.3%, България има лек ръст, но основно заради методологията на НСИ, твърди Десислава Николова.